

ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

МЕДИЧНІ ТА БІОЛОГІЧНІ НАУКИ: МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ АСПЕКТ
MEDICAL AND BIOLOGICAL SCIENCES: INTERDISCIPLINARY ASPECT

Матеріали VI Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції
до Всесвітнього дня анатомії

Materials of VI International Interdisciplinary Scientific and Practical Conference
dedicated to World Anatomy Day

(м. Харків, 15—16 жовтня 2025 року)

(Kharkiv, Ukraine, October 15—16, 2025)

Харків

ПВНЗ «ХММУ»

2025

УДК (61:57):004.773.7

М 42

Редакційна колегія:

д-р пед. наук, доц. Давидова Ж.В.; канд. пед. наук Кудрявцева Т.О.; канд. біол. наук, доц. В'язовська О.В.; канд. біол. наук Тининика Л.М.; канд. біол. наук Нікольченко А.Ю.; канд. фарм. наук, доц. Бризицька О.А.; канд. техн. наук, доц. Нессонова М.М.; зав. бібліотеки Чернишенко Н.П.

(реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ № 604 від 02 вересня 2025 р.)

Матеріали подаються мовою оригіналу.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

М42 Медичні та біологічні науки: міждисциплінарний аспект: матеріали VI Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції до Всесвітнього дня анатомії (15—16 жовтня 2025 р., м. Харків) / за заг. ред. Д. М. Шияна; Приватний вищий навчальний заклад «Харківський міжнародний медичний університет». – Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2025. – 236 с.
ISBN 978-617-7886-88-3
DOI: 10.61718/khimu2025

Збірник містить матеріали VI Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції до Всесвітнього дня анатомії «**Медичні та біологічні науки: міждисциплінарний аспект**», є нефаховим науковим виданням, яке висвітлює теоретичні та практичні результати наукових досліджень науково-педагогічних і педагогічних працівників закладів вищої освіти, молодих науковців (докторантів, аспірантів, студентів), лікарів-практиків, наукових співробітників з історії становлення вітчизняної та світової морфології, актуальних питань застосування сучасних морфологічних методів і наукових технологій в медицині; клінічних, діагностичних, фармакологічних аспектів клінічної медицини; цифрових технологій в медичній науці, практиці та освіті; міждисциплінарного підходу до підготовки майбутніх лікарів в Україні та в світі.

Для широкого кола наукових, науково-педагогічних (педагогічних) і практичних працівників, що займаються питаннями сучасних морфологічних методів і наукових технологій в медицині; клінічних, діагностичних, фармакологічних аспектів клінічної медицини; впровадження цифрових технологій в медичну науку, практику і освіту; реалізації міждисциплінарного підходу до підготовки майбутніх лікарів в Україні та в світі.

УДК (61:57):004.773.7

© ПВНЗ «Харківський міжнародний медичний університет», 2025

© Колектив авторів, 2025

виконувати складні професійні завдання на основі інтеграції міжнародного досвіду, гармонізації практики та науки, дотримання принципів академічної доброчесності й формування клінічного мислення.

Перспективним напрямом є подальша розробка та впровадження міждисциплінарних проєктів в освітній процес університету.

Література

1. Цодікова, О. А., & Гиря, М. П. (2025) Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача в медичному університеті: стан та перспективи. *Медична освіта*, 2, 62–66. <https://doi.org/10.11603/m.2414-5998.2025.2.15489>

МОЖЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНТЕГРАТИВНОГО ПІДХОДУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

¹ Коваленко Н.І., ² Ткаченко М.В.

¹ Харківський національний медичний університет, Харків, Україна

² Харківський міжнародний медичний університет, Харків, Україна

mv.tkachenko@khitu.edu.ua

Вступ. Перед системою професійної освіти постає нагальна потреба постійного вдосконалення у зв'язку з соціально-економічними перетвореннями в суспільстві. Вирішення цієї проблеми можливе через запровадження різних інноваційних підходів в освітній процес. Одним зі шляхів підвищення якості професійної підготовки майбутніх лікарів є використання інтегративного підходу. Всі навчальні компоненти, які викладаються у закладах вищої медичної освіти, як загальні, так і клінічні, дотичні між собою. Міждисциплінарна інтеграція дає змогу створити структуровану систему знань, сформувати у здобувачів освіти клінічне мислення, сприяти ефективному накопиченню знань та розвинути практичні навички (Гуменна, 2019).

Мета. Метою роботи був аналіз впровадження інтегрованих форм і методів навчання у закладах вищої освіти з метою підвищення якості освіти і формування професійної компетентності майбутніх лікарів.

Матеріали та методи. Було проведено аналіз наукових робіт з використанням публікацій у фахових виданнях та інтернет-ресурсах.

Результати та їх обговорення. Інтегративний підхід до організації процесу навчання ґрунтується на внутрішньопредметних і міжпредметних зв'язках на різних етапах навчання студентів, що забезпечує цілісне бачення явищ і процесів. Принцип інтеграції визначає необхідність розробки змісту навчання, його форм і методів. До змісту навчальних компонентів вводяться матеріали, які сприяють розкриттю сучасних міжпредметних зв'язків. В практиці навчальних закладів широко використовуються самостійні роботи і домашні завдання міжпредметного змісту; розширюються методичні матеріали за рахунок підручників, таблиць, веб-сайтів, відео- та аудіо-матеріалів та інших посібників із суміжних освітніх компонентів; організуються комплексні міжпредметні заняття, семінари, факультативи, конференції, позааудиторні заходи з елементами інтерактивних змагань, проводиться дослідницька робота (Сальникова & Попович, 2023). Інтегративний підхід потребує координації діяльності викладачів та вивчення навчальних програм різних навчальних компонентів, включення міжпредметних зв'язків до тематичного планування, узгодження міжпредметних питань, завдань, тощо.

У закладах вищої медичної освіти знання, отримані при вивченні навчальних компонентів загального профілю, є фундаментом для оволодіння клінічними спеціальностями терапевтичного, хірургічного, стоматологічного профілю, тощо. Використання інтегративного підходу в організації навчального процесу формує новий вид компетентностей – міжпредметну дослідницьку компетентність (Марчук et al., 2024). Така компетентність майбутніх фахівців дасть змогу цілісно розглядати організм і надавати медичну допомогу, спираючись на системні знання.

Одним з напрямків міжпредметної інтеграції є лекції, які можуть проводитися у формі евристичної бесіди, бінарної лекції чи лекції зі зворотним зв'язком, на яких лектор розкриває взаємозв'язки між різними дисциплінами і

необхідність системного підходу до оволодіння спеціальними знаннями.

Іншою формою реалізації міжпредметної інтеграції є бінарне заняття, яке дає змогу застосовувати отримані знання на практиці, поєднуючи знання з різних предметів для вирішення однієї проблеми (Засоба & Єрмоленко, 2023). На такому занятті є можливість поєднати матеріали різних освітніх компонентів і професійні знання викладачів різного профілю, і при цьому формуються комплексні професійні знання, які дають цілісне уявлення про предмет вивчення (Зуб, 2021).

Висновки. Міждисциплінарна інтеграція є важливою для сучасної освіти і має розглядатися не тільки як взаємозв'язок знань з навчальних дисциплін, а і як інтеграція технологій, форм і методів навчання. Організація навчального процесу у закладах вищої освіти на основі інтегративного підходу зумовлює появу нових форм: інтегрована лекція, бінарні заняття, інтегровані семінари, міжпредметні конференції, комплексні факультативи, тощо. Такі форми організації сприяють професійному розвитку, реалізації творчого потенціалу не тільки викладачів, але і здобувачів вищої освіти – майбутніх спеціалістів.

Література.

1. Гуменна, Н. В. (2019). Міждисциплінарна інтеграція у професійній підготовці майбутніх фахівців медичної галузі. *Інноваційна педагогіка. Випуск 18*, (1), 121–126. doi.org/10.32843/2663-6085-2019-18-1-26.
2. Сальникова, О. Л., & Попович, О. М. (2023). Міждисциплінарна інтеграція у загальноосвітній та професійній підготовці майбутніх фахівців. *Міждисциплінарна інтеграція як засіб формування професійних компетентностей майбутніх фахівців: збірник матеріалів* (47–52). Дніпро: Фаховий міський базовий коледж зварювання та електроніки імені Є.О. Патона.
3. Марчук, І., Нагорна, Н., & Іванова, Н. (2024). Міждисциплінарна інтеграція у процесі викладання гуманітарних дисциплін в закладах вищої освіти. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*, (1), 81–91. doi.org/10.31499/2307-4906.1.2024.302202

4. Засоба, Ж. М., & Єрмоленко, А. Е. (2023). Бінарні заняття – шлях до формування професійної компетентності майбутніх фахівців. *Міждисциплінарна інтеграція як засіб формування професійних компетентностей майбутніх фахівців: збірник матеріалів (17–22)*. Дніпро: Фаховий міський базовий коледж зварювання та електроніки імені Є.О. Патона.
5. Зуб, О. В. (2021). Бінарні заняття з дисциплін природничого циклу як інтеграційна форма підготовки майбутніх офіцерів. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 1(1). 134–145.

FROM CRISIS TO CATALYST: WARTIME TRANSFORMATION OF MEDICAL EDUCATION IN UKRAINE

Shyian D., Davydova Zh., Lisova M.

Kharkiv International Medical University, Kharkiv, Ukraine

d.shyian@khimu.edu.ua

Introduction. The full-scale war in Ukraine has become an unprecedented challenge for higher medical education. Constant shelling, air alerts, and blackouts disrupted traditional forms of instruction and communication. Many universities in the frontline regions were partially destroyed or forced to relocate, and thousands of teachers and students continued their work under severe psychological stress. However, this experience also revealed the extraordinary resilience and creativity of Ukrainian educators. It showed that even in crisis, academic communities can adapt and develop new models of teaching and learning (Armitage & Pavlenko, 2022).

Purpose. To identify the main wartime challenges faced by Ukrainian medical universities and to analyze how these difficulties have stimulated modernization and innovation in medical education.

Materials and Methods. The study is based on the institutional experience of Kharkiv International Medical University (KhIMU) and other medical universities of Ukraine between 2022 and 2025. Sources included Ministry of Health regulations,

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ ОСНОВ МЕДСЕСТРИНСТВА ТА МЕДИЧНОЇ МАНІПУЛЯЦІЙНОЇ ТЕХНІКИ: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ	
Возович А.А., Дзюбій Ю.В., Бугаєнко В.В.	175
3D-БІОПРИНТИНГ ТКАНИН: МОРФОМЕТРИЧНІ КРИТЕРІЇ ЯКОСТІ ТА ОЦІНКА ЖИТТЄЗДАТНОСТІ	
Гриценко А.О., Демченко К.О., Козловська Г.О.	179
ЕТИЧНИЙ ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ДЛЯ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	
Король А.П., Гненна В.О., Говорущенко О.О.	181
ВИКОРИСТАННЯ ТЕСТУВАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІН «МЕДСЕСТРИНСТВО В ДЕРМАТОЛОГІЇ ТА ВЕНЕРОЛОГІЇ», «ДЕРМАТОЛОГІЯ ТА ВЕНЕРОЛОГІЯ З ОСНОВАМИ КОСМЕТОЛОГІЇ»	
Онуцька О.Д.	185
ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ АНАТОМІЇ ТА ФІЗІОЛОГІЇ : ДОСВІД МЕДИЧНОГО КОЛЕДЖУ	
Підлісна С.О.	188
НАПРЯМ 4..... МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД ДО ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ В УКРАЇНІ ТА В СВІТІ	
DIRECTION 4. AN INTERDISCIPLINARY APPROACH TO THE TRAINING OF FUTURE DOCTORS IN UKRAINE AND AROUND THE WORLD	
МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ	
Гиря М.П., Цодікова О.А., Кудрявцева Т.О.	191
МОЖЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНТЕГРАТИВНОГО ПІДХОДУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	
Коваленко Н.І., Ткаченко М.В.	193